

Fritid, traditioner og pædagogiske Fokusområder på Øresundsskolens KKFO

1.0 INDLEDNING	2
2.0 FRITID	3
2.1 HVAD ER FRITID?	3
2.2 HVAD ER FRITID FOR BØRENE PÅ ØRESUNDSSKOLEN?	3
2.3 SAMMENFATNING	4
3.0 TRADITIONER	4
3.1 KKFO'ENS TRADITIONER FOR TILBAGEVENDENDE AKTIVITETER	5
3.1.1 Efterår	5
3.1.2 Vinter	5
3.1.3 Forår	5
3.1.4 Sommerferie	5
3.1.5 Tilbagevendende ugentlige aktiviteter	5
3.2 PERSONALEUDVIKLENDE TRADITIONER	6
4.0 FOKUSOMRÅDER	6
4.1 Z-GRUPPERNES TANKER OM AKTIVITETER OG TILTAG	7
4.1.1 Sociale relationer	7
4.1.2 Fysisk aktivitet	7
4.1.3 Leg	8

Fritid, traditioner og pædagogiske indsatsområder på Øresundsskolens KKFO

4.2 Y-GRUPPERNES TANKER OM AKTIVITETER OG TILTAG	8
4.2.1 Sociale relationer	8
4.2.2 Fysisk aktivitet	9
4.2.3 Leg	9
4.3 X-GRUPPERNES TANKER OM AKTIVITETER OG TILTAG	9
4.3.1 Sociale relationer	10
4.3.2 Fysisk aktivitet	10
4.3.3 Leg	10
4.4 SAMLET IDE KATALOG FRA ALLE GRUPPER	10
4.4.1 Sociale relationer	10
4.4.2 Fysiske aktiviteter:	11
4.4.3 Leg	11

1.0 Indledning

Nedenstående er en gennemgang af Øresundsskolens KKFO's opfattelse af, hvad fritid er, og hvordan den anvendes på en konstruktiv måde, mens børnene er i KKFO'en. Den overordnede vision for børnenes aktiviteter og den måde de er sammen på er, at aktiviteter og samværet skal bidrage til børnenes **livsduelighed**. De visioner, hensigter, traditioner og indsatsområder vi har beskrevet nedenfor, er et resultat af en gruppeproces i pædagoggruppen på Øresundsskolen, som fandt sted i efteråret 2012. Processen blev ledet af KKFO'ens udviklingsgruppe, som også står for udarbejdelsen af denne tekst. Pædagogerne på Øresundsskolen arbejder til daglig tæt sammen med lærerne om at skabe et helhedstilbud til børnene, hvor fritid og skoletid supplerer hinanden, for at skabe optimale betingelser for barnets udvikling og læring. I dette skrift beskriver vi dog alene pædagogernes bestræbelser på at skabe disse betingelser i KKFO'en. Det er således alene pædagogernes opfattelse af fritid, KKFO'ens traditioner og fokussområder som er beskrevet her. De traditioner som skolen har og de traditioner som skoledelen og KKFO'en har til fælles, er beskrevet andetsteds.

2.0 Fritid

2.1 Hvad er fritid?

Fritid kan defineres på mange måder. I dette afsnit beskriver vi, hvordan pædagogerne på Øresundsskolen opfatter begrebet, og hvordan det giver mening for dem i deres pædagogiske arbejde med børnene. Pædagogerne blev delt op i fire grupper, de blev bedt om at aflevere en liste med stikord om deres opfattelse af begrebet fritid. Her skal begrebet selvfølgelig ses i konteksten pædagogisk fritidsarbejde med børn på en specialskole for børn med generelle indlæringsvanskeligheder, autisme og svære fysiske handicaps.

2.2 Hvad er fritid for børnene på Øresundsskolen?

Nedenstående er en sammenfatning af de stikord som de fire grupper kom frem til, værende essentielle for børnenes fritid på Øresundsskolens KKFO:

- Fritid = "fri" "tid" – frihed til selv at vælge
- Valgfrihed – tilvalg/fravalg
- Medbestemmelse – selvbestemmelse
- Selvstændighed
- Flexibilitet
- Spontanitet
- Oplevelser
- Udvikling
- Anerkendende kommunikation
- Underbygge de sociale relationer/spilleregler – kunne begå sig
- Fællesskab på tværs af grupper
- Læring gennem leg – Relationer/samvær
- Socialisering / opdragelsesfaktor – arbejde med normer igennem socialisering
- Individualisme/respekt for den enkeltes selvopfattelse
- Selvopfattelse
- Kreative kompetencer komme til udtryk
- Tid til fordybelse - egen tid til fordybelse

- Mulighed for andre læringsveje
- Inspirerende ramme
- Rum til at lege
- Mulighed for at underbygge særinteresser/behov
- Kropsbevidsthed/kropsoplevelse = læring
- Fysiske aktiviteter/fordybelse
- Klar afgrænsning fra skolen – Ikke lektionsopdelt = mere individstyret
- Børnene skal opleve, at der er nogle andre muligheder i fritiden end i skolen og at de selv har indflydelse på deres fritid, indenfor nogen rammer (tid + mulighed), som er afhængig af situation og af dagen
- Børnenes fritid skal støttes op af nærværende voksne. De voksne kan vurdere barnets individuelle behov i fritiden og hjælpe til at støtte, vælge lystbetonede aktiviteter.
- Børnenes interesser i fokus. Veksle imellem planlagte aktiviteter og egne ønsker om tilbud

2.3 Sammenfatning

Sammenfattende synes vi, at børnene skal have mulighed for selv at vælge hvad de fortager sig i fritiden på KKFO'en. Samtidig skal de opleve, at de er en del af et fællesskab med de begrænsninger det lægger på individuelle valg. Samværet med andre børn giver mulighed for læring i forhold til relationer og leg med andre jævnaldrende børn – og som fremmer evnen til begå sig i sociale sammenhænge. Endelig lægger vi som pædagoger vægt på kropsbevidsthed og læring gennem kroppen, samt at børnene i deres fritid befinder sig i inspirerende fysiske rammer.

3.0 Traditioner

Pædagogerne blev på et møde bedt om at nævne de traditioner, de mener vi allerede har på Øresundsskolens KKFO, og de traditioner de mener vi skal udvikle. Traditionerne på KKFO'en kan groft opdeles i to grupper. De traditioner, vi har i vores samvær med børnene dvs. aktiviteter, som vi gentager år efter år eller uge efter uge i vores arbejde med børnene. Dels de traditioner vi har for personaleudvikling i form af forskellige møder og udviklingsfora. De personaleudviklende traditioner har til formål at skabe forudsigelighed i pædagoggruppen og højne fagligheden i den pædagogiske praksis i arbejdet med børnene, så den til stadighed udvikler sig. Traditionerne vi

udfører sammen med børnene, har til formål at give KKFO'en identitet og skabe aktiviteter, som vi sammen med børnene kan se frem til.

3.1 KKFO'ens traditioner for tilbagevendende aktiviteter

Traditionernes formål er også at give børnene en tryk ramme, hvor de kan udvikle sig på deres egne præmisser og møde deres jævnaldrene kammerater i forskellige situationer, som de kommer til at holde af på grund af gentagelsens glæder – noget de kan huske tilbage på senere i deres liv, som positive oplevelser de har haft i deres barndom.

3.1.1 Efterår

- Ture i efterårsferien
- Halloween

3.1.2 Vinter

- Ture i ferierne
- Julefest, Julehygge, Juledekorationer, æbleskiver, julepynt, julesamling, juleklip/pebernødder på tværs af grupperne.
- Medieuge

3.1.3 Forår

- Arrangere påskefrokost for børnene
- Chokolade og skattejagt i påsken
- Ture i ferierne
- Grill samt bål hver anden fredag

3.1.4 Sommerferie

- Fælles ture om onsdagen i sommerferien på tværs af grupperne
- Grill samt bål hver anden fredag

3.1.5 Tilbagevendende ugentlige aktiviteter

- Fælles ture
- Diskotek
- Høvdingebold hver fredag

- Morgenmad for hele huset hver fredag i ferierne
- Fastlagte ture/aktiviteter ikke kun i sommerferien, men alle ferier
- Fødselsdagstraditioner
- Vi har et fællesskab på tværs af grupperne, tager på fælles ture, fælles spisning og leg på tværs af grupper

3.2 Personaleudviklende traditioner

Det overordnede formål med personaletraditioner er at de signalerer, at der er afsat ressourcer til faglig udvikling af personalet og at pædagogerne er opdaterede på de nyeste udviklinger inden for den type børn vi arbejder med. Desuden er det vigtigt at opretholde traditionen for at afholde pædagogmøder, hvor de daglige pædagogiske og strukturelle udfordringer kan drøftes i et åbent forum, hvor meninger brydes, og hvor alle kan komme med deres bidrag.

- 1.15 møder alle skoledage
- Pædagogmøder ca. 10 årligt
- Udvalg: udviklingsgruppe, pædagogmødeudvalg, hjemmesideudvalg, forskellige planlægningsudvalg og traditionsudvalg.
- At sende pædagogerne på kursus, så de fortsat kan udvikle sig fagligt og få indsigt i den nyeste pædagogiske viden inden for deres område, i det omfang det kan lade sig gøre økonomisk og bemandingsmæssigt. Endvidere har vi fælles foredrag/kursusdage for hele pædagoggruppen 6 gange årligt.

4.0 Fokusområder

Pædagogerne har besluttet, at vi vil have særlig fokus på 3 pædagogiske områder. Vi har valgt de tre områder, fordi vi tror de er vigtige for børnenes udvikling af livsduelighed. Vi tror, at børn udvikler sig i retning af at blive gode til at klare sig senere i livet, hvis vi kan hjælpe dem til at finde glæde ved: **sociale relationer, leg og fysisk aktivitet**. Nedenfor er eksempler på, hvordan grupper har beskrevet, hvilke tanker de tre begreber har sat i gang i dem med henblik på aktiviteter og tiltag, der skal styrke børnene. Vi har beskrevet det for en Z-gruppe, Y-gruppe og X-gruppe. Disse aktuelle fokusområder vil blive inddraget i vores periodeplaner, som pædagogerne udarbejder 2

gange årligt. Periodeplanerne er pædagogernes interne arbejdsredskab omkring det enkelte barns udvikling.

4.1 Z-gruppernes tanker om aktiviteter og tiltag

Z grupperne er de grupper på KKFO'en som hovedsagligt består af børn med en diagnose indenfor autismspektret.

4.1.1 Sociale relationer

I Z- grupperne arbejder vi med at lære vores børnegruppe at erkende og respektere egne og andres grænser, herunder lære at kommunikere på en hensigtsmæssig måde. Dette gør vi bl.a. ved at lære børnene at sige tydeligt stop når der er noget de ikke vil have samt at stoppe når andre beder dem om det.

Børnene lærer, at når noget er svært er det ok at blive frustreret. Når man er frustreret kan man sige stop og øv. Hvis øv det larmer meget må børnene gå ind i et rum for sig selv og få fred til at blive i godt humør igen. Så det er ok at trække sig, hvis det bliver for svært.

Børnene lærer sociale spilleregler. Det gør vi ved at bearbejde situationer, som har været konfliktyldte ved hjælp af tegneseriehistorier, samt at give børnene social guidning ved hjælp af sociale historier.

4.1.2 Fysisk aktivitet

I vores børnegruppe har vi flere børn som har svært ved at bearbejde de sanseindtryk de får i løbet af en dag. Disse børn deltager i en sansegruppe flere gange om ugen. I sansegruppen stimuleres deres sanseapparat i forskellige aktiviteter, hvor de i en kasse skal finde en specifik skjult genstand ud fra en tegning. De kan ikke se hvad de leder efter så de skal bruge deres hænder for at mærke sig frem til tingen. Dette er samtidig med at styrke deres evne til at danne et indre billede af det de mærker, noget som er særlig svært for børn med autisme. Børnene bliver udfordret med forskellige teksturer, bl.a. kvas af cornflakes, papmaché i billedkunst, fingermaling m.m.

I planlægningen af vores dagsprogram, tager vi højde for at der altid er en vekselvirkning mellem stillesiddende og fysiske aktiviteter. Vi er i gang med at træne gruppen i at løbe på rulleskøjter og målet er at en stor del af børnegruppen bliver så sikre at de kan løbe på ujævnt terræn. Ved at

børnene får brugt deres energi på en god måde øges deres evne til at koncentrere sig. I sommerperioden træner vi børnene i at cykle, med det mål at de udover at kunne køre på tohjulet cykel, og så kan færdes i nærmiljøet herunder kender de mest basale trafikregler.

På ture ud af huset bruger vores børn turbøger der beskriver turen destination samt delelementerne. Turbogen bruger vi også som handlebog med det mål, at spare på børnenes energi ved at tydeliggøre forventningerne samt at selvstændiggøre børnene.

4.1.3 Leg

I legegruppe lærer børnene små strukturerede legeforløb med fokus på at de bliver selvstændige i legen.

Det er vigtigt at vores børn kender de grundlæggende regler for at spille spil, så som turtagning, vente på tur og acceptere at tabe uden at blive ked af det.

Børnene i Z-grupperne er begyndt at lege mere spontant og kan magte at lege flere børn sammen. Vi støtter børnene i at holde den spontane leg i gang, herunder at lære at byde ind med egne idéer til legen, samt at acceptere, at andre også byder ind. Der er en aftale om, at man må trække sig fra en leg hvis det bliver for svært, men man må ikke vælge at udelukke andre børn, der i forvejen er med i legen.

4.2 Y-gruppernes tanker om aktiviteter og tiltag

Y grupperne er de grupper på KKFO'en som hovedsagligt består af børn med en multiple funktionsnedsættelser.

4.2.1 Sociale relationer

- Vi har et fast samlingspunkt omkring bordet ved måltider
- Små korte strukturerede forløb, som er overskuelige for børnene
- I kuglebadet sammen med en/to andre børn
- Leger sammen med bilerne på gangen
- Spejler sig i hinanden og imiterer
- Musik med en anden gruppe i KKFO regi
- Åbne døre til søstergruppen det meste af dagen

- Er meget på gangen hvor der leges og socialiseres både med søstergruppen og ledelsen

4.2.2 Fysisk aktivitet

- De individuelle fysiske aktiviteter er tilpasset efter barnets behov og niveau, dette også i samarbejde med fys/ergo
- Gymnastiksalen, hvor vi triller med hula-hop-ringe, danser til musik, klatrer i ribberne o.l.
- Løbebåndet
- Hoppe på trampolin
- Ride på rodeohest (balancetræning + styrkelse af muskulatur)
- Går ture på skolen og udenfor
- Spiller/triller bold
- Gynger
- Gangstativer
- Hopsadragt

4.2.3 Leg

- Parallelløse
- Legen i gruppen er til en vis grad voksenstyret og voksenfokuseret (børnene henvender sig til pædagogerne frem for hinanden) De voksne udstikker rammerne for legen
- Køre med biler
- Høre musik/danse i klassen
- Læse historier/kigge bøger
- Dimse med legetøj
- Spille bold
- Kuglebad
- Ipad

4.3 X-gruppernes tanker om aktiviteter og tiltag

X-grupperne er de grupper på KKFO'en, som hovedsagligt består af børn, som har generelle indlæringsvanskeligheder og ikke så ofte har andre diagnoser. De er generelt bedre socialt

fungerende, de fleste x-børn et relativt godt verbalt sprog sammenlignet med børnene i de andre grupper.

4.3.1 Sociale relationer

Vores fokusområde er legerelationer, dvs. de skal lære at lege sammen og ikke kun parallelt.

4.3.2 Fysisk aktivitet

Vi cykler spiller bold og bruger gymnastiksalen til forskellige aktiviteter og selvfølgelig legepladsen.

4.3.3 Leg

At børnene lærer at indgå i et samspil, lære at vente på tur, lege relationer og aktivere sig selv.

Kort og godt, at de lærer at bruge deres fritid konstruktivt.

4.4 Samlet ide katalog fra alle grupper

4.4.1 Sociale relationer

- Sang og musik
- Diskotek (hver fredag)
- Guitarspil, sang og klaverspil - synge sammen
- Kommunikation (boadmaker, peccs, tegn-til-tale, sociale historier, O-I kontakt)
- Imitationssnak
- Historiefortælling (O-I-kontakter)
- Smartboard
- Skolekøkken, smagsprøver.
- Kuglebag og legeplads - legeplads med andre elever
- Skovtur
- Fælles skovtur
- Spisekultur
- Spille spil - slikspil
- Fodboldburet
- Styrede lege – rollelege
- Ture ud af huset, gerne med offentlig transport

4.4.2 Fysiske aktiviteter:

- Ståstativer
- Walker/pacer
- Hopsadragt
- Massage
- Afspænding
- Kropsbevidsthed og mosle turer på badeværelserne.
- Boblebad
- Børnene kommer ud af deres kørestole (ud af det vante) og op i stå stativer, i hopsadragt, i kuglebad, ned på gulvet evt. på maven (styrker derved også deres ryg- og mavemuskler)
Kommer på ture og på legeplads hele året uanset vejr (stimulerer sanserne og bevidstgør om årstiderne)
- Skovtur, gåture og cykelture - cykeltræning,
- Fælles skovtur (mandag)- fælle turer i ferierne
- Fysik aktivitet efter sang
- Cykelture og cykling ved busholdepladsen
- Sanserum
- Komme af med noget energi (udløse endorfiner og dopaminer) og mærke sin egen krop og kropsbegrænsninger Eks: rulleskøjter, løbehjul, løbebånd, svømning, travetur, gymnastik og forhindringsbane, cykling, boldspil, legeplads og boldbane
- Fitnessrummet: løbebånd, fitnesshold
- Fodboldbur
- Løbehold

4.4.3 Leg

- Sæbebobler, bolde, barbiedukker, vælge tøj, kjoler, farver.
- Synsstimulerende legetøj/dimser/lys
- Kæmpe papkasse som hus
- Lege med sanslegetøj af forskellig stoflighed.
- Fælles skovture – fælles spil.

Fritid, traditioner og pædagogiske indsatsområder på Øresundsskolens KKFO

- Pausevalg, rollelege, fangelege osv.
- Lege/spillegruppe, peccs-leg, konstruere lego, tumle, køre efter hinanden, trækasseløb, hule leg, køre med togbane sammen, bruge og blive fortrolige med media, musik leg.
- computer – Ipads – sang
- Modellervoks, puzzlespil, smartboard, læsning og legeplads